

Artikel

Hillerød, den 2. december 2011

Har hingsteholdere et ansvar?

af Pernille Skinnerup, advokat

Baggrund

Foranlediget af Annemette Grønbæks triste historie i Tølt, nr. 9, november 2011, "En kedelig historie", vil jeg i denne artikel kort beskrive, hvilke pligter en hingsteholder har, og hvilket ansvar hoppeejere selv har. Mine synspunkter baserer sig på lovgivning, retspraksis og de erfaringer, jeg har gjort igennem de sidste 16 år som advokat med hestejura som speciale.

Jeg skal understrege, at jeg ikke kender detaljerne i Annemettes sag, og at denne artikel derfor udelukkende er udtryk for generelle betragtninger.

Igennem årene har jeg fået en del henvendelser fra fortvivlede hoppeejere, hvis hopper er kommet til skade under ophold hos hingsteholder. Skaderne er typisk alvorlige, perforeret endetarm, slag, bid, spark, voldsom afmagring eller lignende og spørgsmålet til mig har været: Kan vi gøre noget? Har hingsteholder et ansvar? Hvad med den kontrakt, vi har skrevet under på, hvor der står, at hoppen opholder sig hos hingsteholder på hoppeejers ansvar og risiko?

Omsorgsforpligtelsen for din hest

Ifølge Dyreværnsloven og Lov om hold af heste, er det "enhver, der holder hest", som har ansvaret for at tilse hesten og behandle den omsorgsfuldt. Det betyder blandt andet, at den, der holder hest, skal sikre sig, at samtlige heste er tilset mindst én gang om dagen, og at de udviser normal adfærd, det vil sige at alle hestene bevæger sig normalt og ikke udviser tegn på smerte eller sygdom. Hestene skal naturligvis fodres, så de holder huld, og have fri adgang til frisk vand.

Konsekvensen af denne lovgivning er, at det er den person, der har hesten i varetægt, der skal leve op til disse krav. Når en person derfor har lånt, lejet eller modtaget en hoppe i sin varetægt med henblik på bedækning, har man påtaget sig ansvaret for, at hesten har det godt og bliver tilset hver dag minimum én gang dagligt.

Det er min opfattelse, at forpligtelsen til at tilse heste, man modtager fra andre, og som skal indgå i nye sammenhænge, feks indlemmes i en ny flok, opholde sig på nye folde og så videre, skærpes til mere end én gang dagligt, og det er altså ansvarspådragende ikke at tilse hestene med jævne mellemrum, indtil der er faldet ro på. Hvis en hoppe kommer til skade, og skaden skyldes manglende tilsyn og gripen ind, kan hingsteholder altså efter omstændighederne komme til at betale erstatning.

Når du som hoppeejer har overladt hesten i andres varetægt mod betaling, som tilfældet er ved hingsteholderen, har du ikke selv en tilsynsforpligtelse i lovens forstand overfor din hest, mens den er væk. Det vil sige, at den forpligtelse du selv havde til at sikre dig at din hest har det godt, nu er overdraget til hingsteholder. Det er også det, du blandt andet betaler for. Dermed være ikke sagt, at det ikke er en god ide i ny og næ at aflægge sin hoppe et besøg, men geografiske afstande kan hindre det.

Uanset ovenstående er det vigtigt, at hoppeejere er klar over, at det kan være både stressende og ikke uden risiko at lade hopper komme til hingst for at gå i stod. Langt de fleste hopper kommer heldigvis tilbage til ejer i (tilnærmelsesvist) samme stand (på nærforhåbentligt et føl i maven), som da de blev afleveret, mens andre har fået småknubs eller har tabt sig. De sager, hvor det går rigtigt galt, er dem jeg hører om. Men hvad er hænderligt uheld og hvad kan bebrejdes hingsteholder?

Hingsteholders ansvar

Jeg har været involveret i to vigtige sager, som kan illustrere, hvornår hingsteholder kan ifalde et ansvar: I den første sag havde hoppeejer afleveret sin hoppe til bedækning med aftale om, at dette skulle ske ved håndbedækning. Håndbedækningen blev gennemført ved, at hingsteholders medhjælp trak hoppen hen til en bom, bandt hoppen til bommen (med lidt løs line) og førte hingsten i line hen til hoppen. Efter endt bedækning blev hoppen sat på boks. Hun virkede normal. Tidligt næste morgen fandt man hoppen stærkt smertepåvirket i boksen. Kort tid efter døde hun af chok - inden dyrlægen nåede frem. Obduktionen viste, at hoppen var blevet bedækket i endetarmen, der var perforeret, med deraf følgende svære følgeskader. Hingsteholder blev fundet erstatningsansvarlig, da håndbedækningen ikke var blevet gennemført på forsvarlig vis. Landsretten lagde til grund, at en forsvarlig håndbedækning krævede *minimum* to personers tilstedeværelse, og at visse øvrige forholdsregler var iagttaget. Det var de ikke. Landsretten tilsidesat ved samme lejlighed den ansvarsfraskrivelse, som hingsteholder havde i sin standardkontrakt, som oplyste, at hoppen i det hele opholdt sig hos hingsteholder på ejers ansvar og risiko.

I den anden sag var hoppen afleveret hos hingsteholder med føl ved siden. Hoppen kom svært til skade under opholdet som følge af perforeret endetarm, påført hoppen af hingsten ved fejlbedækning. Hoppen blev aflivet som følge af sine skader. Ved hoppens ankomst satte hingsteholder hoppe og føl på en mindre fold med to andre hopper, et føl og hingsten. Hingsteholder forlod gården i en weekend, men overlod opsynet til andre. Selvom der mundtligt var bestilt håndbedækning, valgte hingsteholder at sætte hoppen i stod. Dette var to blandt flere argumenter, som sagen handlede om, men da det ikke kunne bevises, at folden var for lille, og der var bestilt håndbedækning, var det ikke det, der fældede hingsteholder. Hingsteholder kom til at betale hoppens værdi, dyrlægeregninger og andet tab som følge af, at han havde svigtet sin tilsynsforpligtelse. Retten lagde til grund, at hoppen måtte have vist

symptomer på sin tilskadekomst langt tidligere end opdaget af hingsteholder og hans medhjælper, og da hoppen på den baggrund måske kunne have været reddet, havde hingsteholder handlet (groft) uagtsomt og blev dømt.

Skriftlig aftale

Præventivt kan man som hoppeejer gøre meget. Gennemgå den kontrakt, du modtager fra hingsteholder, eller udarbejd en selv. Sørg for at beskrive eventuelle særhensyn, der skal tages til din hoppe, ned. Skriv ned, hvis du ønsker en form for bedækning frem for en anden, og vær sikker på at hingsteholder har et sæt managementsregler for, hvordan håndbedækning eksempelvis foregår. Du kan f.eks. forlange, at håndbedækningen skal ske med minimum to personer til stede, strategisk rigtigt placeret for at iagttage, hvad der sker.

En ansvarsfraskrivelsesklausul, som ovenfor beskrevet, holder ikke i retten. Domstolene tilsidesætter rask væk sådanne klausuler, hvis hingsteholder har handlet ansvarspådragende, og hoppen derved har lidt skade. Så selvom der står sådan en bestemmelse i kontrakten, og den ofte vil blive tilsidesat, hvis noget går galt, kan jeg ikke anbefale, at man lader den stå. Slet den. Aftal Jer til rette om eventuelt besøg, mens hoppen er hos hingsteholderen, hvem, der er hingsteholders foretrukne dyrlæge, hvem der er hoppeejers sædvanlige dyrlæge osv.

Kvalitetssikring

Nogle avlsforbund i Danmark har kurser og uddannelser for hingsteholdere. At være "hingsteholder" kræver i princippet ingen forudsætninger, udover at man har en hingst til rådighed. Når jeg ser, hvad hingsteholdere kan risikere at skulle betale i erstatning, hvis noget går galt, er det ligeså meget i hingsteholdernes interesse, at det sikres, at hingsteholdere har en vis viden og uddannelse og at der udarbejdes relativt klare regler for, hvordan man skal håndtere opgaven at modtage fremmede heste til bedækning og ophold. På den måde minimeres risikoen for, at noget går galt for vores dejlige heste.

Se også andre artikler på www.pernilleskinnerup.dk

Bragt i Ishesten, februar 2012 og Tölt, marts 2012.